

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exercitium Perfectionis, Et Virtutum Christianarum

In tres Partes distinctum

Rodríguez, Alonso

Coloniæ Agrippinæ, 1622

Cap. XXIX. Cum humilitate consistere posse, ab hominibus existimari & magni fieri

urn:nbn:de:hbz:466:1-40093

suetudinem sibi pariat. Hoc modo inimici separati, & singulariter impugnati facilius vincuntur, & breui quod petitur acquiritur.

CAPVT XXIX.

Cum humilitate consistere posse, ab hominibus existimari & magni fieri.

Solet circa humilitatem certum se offerre dubium; cuius solutio nobis magni est momenti, ne nos lateat, quomodo hic nos gerere debeamus. Dicimus communiter & conuenienter Sanctorum doctrina, desiderandum esse vt contemnamur, abiiciamur & vilipendamus & nullo loco simus. Statim altera ex parte se offert, quomodo ergo cum proximis fructum faciemus, si nos contemnant, & nihili faciant? Ad hoc opus auctoritate apud illos pollere, & in bona apud eos esse opitacione & existimatione. Ideoque non malum, sed bonum videbitur expetere, vt aestimemur & magni ab hominibus fiamus. De hoc dubio tractant SS. Basilius, Gregorius & Bernardus, & huic apposite respondent, quod quamuis verum sit mundi honores & existimatione fugienda esse ob magnum in iis situm periculum, & quod ex nostra parte, & quantum ad nos attinet, expetendum sit vt spernamur & vilipendamus; tamen ob bonum aliquem finem & maius Dei seruitium licite & sancte hominum honor & existimatio desiderari potest. Ideoque dicit Sanctus Bernardus, quod quantum ad nos pertinet, nobis petendum est, vt alii noceant, & de nobis sentiant, quod nos de nobis ipsis sentimus & noscimus, & nos pro talibus habeant, quales nos ipsos habemus. Sapius tamen dicitur expetere, vt alii hoc sciant: ideoque aliquando permittitur sancte & licite petere, vt defectus nostri ipsos celebentur ne inde damnum incurrant, & in ipsis profectus aliquis spiritualis impediatur.

Basilius reg.
breuib. 185.
Greg. lib. 22.
moral. cap. 9.
Bern. ser. 42.
sup. Cantica
Humili ali-
quando honor
expetendus.

Necesse tamen id recte a nobis intelligi & stricte & magno spiritu, nam huiusmodi veritates soleat sub veritatum colore aliquibus magno damno esse, quod iis vti aesciant. Idem sancti clare hanc doctrinam exponunt, neinde errandi ansam arripiamus. Dicit Sanctus Gregorius: *Non nunquam etiam sancti viri de bona sua opinione gaudent, sed cum per hanc ad meliorem proficere audientes iustant, & vti in spiritualibus maiori auxilio sint. Nec iam de opinione sua, sed de proximorum gaudent utilitate, quia aliud est fauores quarere, & aliud de presertim exultare.*

Idque dicit Sanctus Gregorius non est de sua existimatione & opinione gaudere, sed de proximorum utilitate & fructu inter qua magnum discrimen est. Vnum est honores & existimationem humanam per se amare, & in iis subsistendo pro proprio commodo & delectatione, & vt magnus quis habeatur, & hominum opinione celebris: quod malum est: & aliud est, quando hoc ob finem aliquem bonum amatur, vt pro proximorum commodo, & ad animarum fructum colligendum: idque non malum sed bonum est.

Hocque modo licet nobis honorem & existimationem expetere, & vt bonam de nobis homines habeant opinionem ad maiorem Dei gloriam, & quod sic necesse ad proximorum aedificationem sit & vt in illis fructus fiat. Hoc enim non est de suo honore & existimatione gaudere, sed commodo & bono proximi, & maiore Dei gloria, vt ille qui sanctitatis causa purgationem admittit, quam tamen ex natura abhorret; sic & ille, qui humanum honorem quem fugit & spernit, expetit & admittit, vt eo casu modicum necessarium vel utile ad Dei seruitutem & animarum salutem, dicitur et reillum nihil aliud nisi Dei gloriam petere.

Sed inquiramus, qua ratione cognoscatur, num aliquis pure & pro Dei gloria & proximorum salute gaudet ob hominum

nam honorem & existimationem, vel an pro se & proprio suo honore & existimatione gaudeat. Hoc enim delicatum & caput huius rei est, & in quo omnis huius negotii difficultas consistit. Huic S. Gregorius respondet: *Qua in re necesse est, ut cum audientium utilitati non proficit, mentem nostram fama laudabilis non eleuet, sed fatiget.* Tam Dei causa & tam pure ob honorem & existimationem gaudendum, ad maiorem eius gloriam & proximorum bonum; ut non solum non ideo gaudeamus, sed potius fastidium pariat. Sic ut cor nostrum & desiderium, quantum in nobis est, semper ad dedecus & contemptum propendere debet, dumque eius se nobis offert occasio, animo ea arripienda atque gaudendum est, quasi id adepti, quod expecebamus. Honorem vero & existimationem desiderare debemus solummodo, in quantum illa ad proximorum edificationem necessaria sunt, & ad maiorem Dei & Domini nostri gloriam & honorem. Et de Patre nostro B. Ignatio refertur, illum dicere solitum, si se à suo seruire & desiderio abripi passus fuisset, illi per plateas nudum, plumis plenum & luto riturum fuisse, ut ab omnibus stultus haberetur; sed caritas & desiderium, quod habebat, iuuandi proximos; hunc tantum humilitatis affectum reprimebat & coegebat illum ea auctoritate & decore officio suo fungi, ut personam eius decerebat. Propensum tamen eius erat contemni & abici; & semper dum aliqua se humiliandi occasio offerebat, auide eam arripiebat, imo saepius non offerentem inuestigabat. In hoc ergo cognosceretur, an auctoritate & existimatione gaudeas ob animarum commodum & Dei gloriam, an propter te, & proprium honorem & commodum. si dum se humilitatis & abiectionis aliqua se offerat occasio; illam auide amplectaris, & ex animo ea læteris. Tunc boni signi loco est, quando bene succedit concio, vel aliud negotium, idcoque magni fias & æstimeris, te non gaudere ob proprium honorem & existimationem, sed pure ob Dei gloriam &

proximorum commodum, quod inde secutum est. Si vero sese offerente humilitatis & contemptus occasione, illam fugis, & non æquo animo fers, dumque id proximorum utilitas non requirit, tamen laudibus & hominum existimatione lætaris, & id procurare studes; signum est, te & in aliis lætari, quæ ad te spectant, & ob tuum honorem & existimationem, & non pure Dei gloriam, & proximorum commodum.

Sicut hominum honor & existimatio vere non mala sed bona sunt, si bene vsurpentur, ideoque licite & sancte possunt expectari: ut dum P. Franciscus Xauerus multo cum comitatu & auctoritate Bungi Regem accessit. Imo quis se sancte & licite laudare potest, si fiat ut conuenit. Vt videre est in S. Paulo, qui Corinthiis scribens incipit se laudare & magna de se dicere, enumerans magnas sibi à Deo exhibitas gratias, & dicens se plus omnibus aliis Apost. laborasse, incipitque referre reuelationes & raptus, quos habuerat usque in tertium cælum: Idcirco faciebat, quia tunc sic opus erat ad Dei honorem & proximorum ad quos scribebat utilitatem, ut hac ratione illum æstimerent, & Apostolum esse ducerent, & eius doctrinam reciperent, & ea commodo suo vterentur. Illaque de se dicebat animo non solum honorum contemptore sed & contemptus & abiectionis amatore. Quando enim ad proximorum salutem id necessarium non erat, bene se vilipendere & parui facere nouerat, dicens se indignum esse, ut Apostolus diceretur, quod Ecclesiam Dei persecutus esset, & se blasphemum & abortiuum nominans, & peccatorum maximum, & offerentibus sese contumeliis & contemptu, lætitia gestiebat. Talibus bene fidendum, quod quamuis honores recipiant, & subinde quid dicant, quod ad illos faciat, tamen hoc non faciant, nisi dum ad maiorem Dei gloriam sic expedit, idque tunc tam strictè faciunt, ut nihil sibi adscribant, quasi ipsi nihil facerent, suum enim non honorem, sed Dei & animarum commodum amant.

Seipsum laudare aliquando licet.
Lib. 4. c. 10.
vita P. Francisci Xauerii.
2. ad Cor. 4. 11. & 12.

1 ad Corinth.
15. 9.
1. ad Tim. 1.
15.

*Lasus propria
etiam San-
cti periculo-
sa.*

Quia tamen per difficile est, honorem accipere, & non superbire, nec in eo, quid vanæ delectationis & complacentiæ sentire; Sancti tantum periculum formidantes, quod in honoribus & existimatione magnisque dignitatibus situm est, totum hoc, quantum in se erat, fugiebat, & referebant se eo, ubi noti non erant, & occupabant se abiectis, & vilibus ministeriis, quod viderent hoc plus ad commodum suum facere, & ad humilitatem conservandum, & securiorem sibi esse hanc viam.

*2. p. l. r. c. 7.
Chronie. S.
Francisci.*

Adferebat S. Franciscus huic proposito aptissimam rationem Religiosus non sum, nisi eadem vultus hilaritate & animo honorem & dedecus accipio; si enim honores quo ab aliis afficio suo commodo, gaudeo, dum concionor, vel alia opera bona facio, ubi animam periculo vanitatis expono; multo magis mihi de mea utilitate & animæ salute lætandum est, quæ mihi certior, dum vituperor. Manifestum est, magis nos teneri de nostro bono & utilitate, & proximi lætari, charitas enim bene ordinata à se incipit.

Si ergo ob proximi bonum gaudes, dum concio vel negotium bene successit & ideo laudaris & æstimaris, quare de proprio commodo non gaudes, dum tu tuo officio surgens contemneris? hoc enim tibi melius & securius est. Si gaudes, dum magnum talentum ad magnum quid faciendum habes aliorum commodo; cur non gaudes, dum Deus talentum ad ista dedit, ob proprium commodo & tuam humilitatem? Si læteris, dum robur & vires habes, ut alius labores & eorum commodo; quin lætaris, dum Deus vult te infirmum & invalidum esse, & ad nihil utilem, sed post habitum & abiectum? quandoquidem id tibi commodo est, & valet ad promouendam utilitatem, eoque Deo acceptior eis, quam si magnus esses concionator; ipseque ita vult.

Vnde facile advertere est, quantum erent, quin mundi honores & existima-

tionem oculos dirigunt, eo velamine, quod ita expedit ad fructum ex proximis colligendum, eoque prætextu honoratus dignitates & officia, & quicquid auctoritatem sapit, ambiunt, fugiuntque quicquid abiectum & humile, perstantes eo sibi auctoritatem derogari. Estque in hoc alius insignis error, quod eo ipso, quo putant auctoritatem parari, perdat, & quo putant perdi, paratur. Putant aliqui paupere & vili vestio, officio & exercitio perdi opinionem, & existimationem necessariam, ad fructum ex proximis colligendum, & sua ipsorum superbia decipiuntur; hoc ipso enim potius acquiritur, & contrario, cui tu studeas perditur.

Optime hoc docuit Pater noster Ignatius, dum dicebat veræ humilitatis affectum plus facere ad animarum conversionem, quam auctoritatis specimen, quæ mundum oleat & sapiat. Idque ipse in actum deducebat, non solum in se, sed & in illis, quos mittebat in vineam Domini, ipsos docens, ut ardua & magna conficerent, semper cum humilitate & contemptu suis sternerent; tunc enim opus certum fore, si in humilitate fundatum esset. Ideoque hæc via est, qua solet Deus ardua quæque conficere. In cuius confirmationem, dum mittebat patres Franciscum Xaverium, & Simonem Rodericum in Lusitaniam, docebat eos, ut simulatque eo appulissent, elemosinam peterent, & sui contemptu & paupertate viam ad alia sternerent. Similiter dum patres Salmeron & Paschallum in Hiberniam, ut Nuncios Apostolicos ablegabat, eis iniungebat, ut doctrinam Christianam pueros & rudes docerent; dumque idem pater Salmeron & pater Magister Lainez primum irent ad Concilium Tridentinum, eo à Paulo tertio, ut sedis Apostolicæ Theologi missi, hanc eis instructionem dedit, ut priusquam in Concilio suam opinionem proponerent, ad Xenodochium diuiterent, & ibi pauperibus & infirmis seruirent, & ibi pauperum principia fidei docerent, & his funda-
mentis

mentis iactis progredierentur, & opinionem suam in Concilio dicerent; sicque eum fructum & utilitatem allaturam; ut scimus Dei misericordia contigisset. Nofne prudentia nostra humana experiemur, metuemus & inquiremus, an his auctoritas perdat? Ne time, ne quod doctrinam Christianam doceas, & concioneris in foro, Xenodochiis & carceribus, auctoritatem perditum iri. Ne time, ne apud viros graues auctoritatem amittas, quod te videant pauperum audire confessiones, aut vestitum ut pauperem religiosum. Eo ipso potius maiorem tibi auctoritatem & existimationem parabis, & maiorem animorum fructum facies, humiles enim exaltat Deus, & per hunc magna operari solet.

Et ut hanc rationem missam faciamus, quæ tamen præcipua est; eamque humanæ prudentiæ, & rationes medio excutiamus. Nullum efficacius statui potest medium ad auctoritatem & proximorum opinionem parandum, & fructum copiosum animarum colligendum, quam his uti rebus, quæ abiectæ & humiles videntur, eoque maiorem, quo maiores tuæ fuerint qualitates. Cuius ratio est, quod tanta sit mundi de honore & opinione, & magnis rebus existimatio; ut mundani nihil plus admirentur, quam quod videant ista sperni, & quod ille, qui magnis & honoratis potest occupari, humilibus, & abiectis se exerceat. Idque causa est, quod magnam de tali sanctitatis, & existimationes opinionem concipiunt, cuiusque doctrinam tamquam cæli missam suspiciant.

In Patris Francisci Xaverii vita legitur, dum in Indiam profecturus nauem conscenderet, & recularer necessarium quid ad illud iter accipere: & cum importunus à Comite de Castaneda, qui tum Classis prouisor erat moneretur, ut saltem famulum admitteret, ad eum in mari deseruiendum, dicens auctoritatem eius imminutum iri apud illos, qui docendi erant, si illum ad nauis marginem viderent lintea lauantiem & cibos paran-

tem: Pater Franciscus ipsi respondit: Domine Comes, modus ille auctoritatem, & opinionem parandi, quem Dominatio vestra proponit, Dei Ecclesiam & Prælatos ad eum statum, quo nunc sunt, perduxit, medium ad auctoritatem parandam est lintea lauare, & cibum parare, nulloque ad id opus habere, nec tamen cessare ideo saluti animarum, & proximorum inuigilare. Hoc responso tam Comiti fuit satisfactum, & tam ædificatus fuit, ut quid responderet, nesciret. Hoc modo & hac humilitate auctoritas acquiritur, & maior fructus colligitur.

Hæcque ratione Pater Franciscus in Indiis tantum effecit, docendo Catechismum pueros, & noctu plateas obeundo & campanulam pulsando pro defunctis in purgatorio, & ægros consolando, & aliis abiectis, & humilibus ministeriis. Hocque medio sibi tantam auctoritatem & existimationem parauit, ut omnium sibi mentes deuinciret, & Pater sanctus diceretur. Hæc illa est auctoritas, ad fructum in hominum mentibus colligendum: æstimatio & opinio humilium, existimatio & opinio Sanctorum & Euangelii prædicatorum. Hæcque illa est, cui nos studere conuenit, aliæ enim, quæ apud nos sunt, auctoritates & opiniones, quæ mundum olent & sapiunt, potius damnant, & scandalizant proximos, tam externos, quam internos.

In verba illa S. Iohannes: *Ego autem Ioan. 8. 50. non quero gloriam meam: est qui querat & iudicet*: bene quidem dicit Doctor: Si pater noster celestis querat & procuret nostram gloriam, non necesse est, nos id curare. Stude tu te humiliare, & talis esse, qui debes, & Deo existimationis, & auctoritatis tuæ curam ad maiorem cum proximo fructum faciendum, relinque: eo enim medio, quo te humilitas & abiectis, ille te multum differente existimationis via exaltabit quam tu tali medio, & prudentia humana adipisci posses.

Nec etiam tibi ob oculos versetur religio-

ligionis honor & auctoritas, quæ altera est chimera, quæ nobis subinde solet se offerre, vt nostram velet imperfectionem & malam mortificationem. Non id facio (dicunt) mea sed Religionis & ordinis causa, cui respectus & reuerentia debetur. Hunc respectum omitte, nihil hoc modo Ordini decedet, sed plus accedet, si te humilem viderint; in hoc enim Ordinis auctoritas, & existimatio sita est, vt Religiosi humiles & mortificati sint, & alieni ab omni eo, quod mundum sapere vel olere possit.

Narrat in Indica historia P. Maffæus, quod concionanti cuidam ex nostris in Iaponia CHRISTI Seruatoris nostri fidem in via publica Firandi ciuitatis, præteriens casu quis Gentilis illustri in doctrinam contempsit, & attracta præpingui saliuarepente in mediam inspuuit faciem.

Ille sine perturbatione vlla sputum lineteolo abstergit, ac ne verbo quidem reddito cœptam orationem eodem profusus tenore vultuque prosequatur, quasi nihil accidisset. Id contemplatus ex auditoribus quidam id notauit, & prædicatoris patientiam, & humilitatem aduertens apud se cogitare cepit, fieri non posse, vt doctrina tanta patientia, humilitate & animi constantia cœlo demissa non sit, & diuinam profecto esse. Quod tam apud illum valuit, vt se conuerteret, & dimissa concione illum adiret, & peteret se in fide instrui & baptizari.

CAPIT XXX.

De tertio humilitatis gradu.

Quin tertius gradus humilitatis.

Tertius humilitatis gradus est, quando quis magnis virtutibus & Dei donis exornatus, & magno in honore & existimatione positus, in nullo superbit, nec sibi quid adscribit, sed omnia ad ipsum fontem, qui Deus est, refert, à

quo omne bonum & donum profectum est.

Tertius hic humilitatis gradus (teste Bonauent.) est magnorum & perfectorum virorum, qui quo maiores, tanto se in omnibus magis humiliant. Vt quis malus & imperfectus, si cognoscat & talem existimet, non multum est, & bonum & laude, sed admiratione dignum, vt etiam non est, quod agricolæ filius, non vult haberi Regis filius, & pauper se pauperem ducat, & ægrotus ægrotum, & protalibus ab aliis haberi volunt: sed mirandum est, quod diues se faciat pauperem, & magnus se abiiciat & abiectis similem reddat, se paruum faciens. Siergo dicit Sanctus, mirum non sit, quod quis malus & imperfectus se malum & imperfectum reputet; sed tamen mirum fuerit, si talis se bonum & perfectum habeat: Idemque esset, ac si quis leprosus se sanum credat. Sed quod quis multa virtute præditus, & multis donis à Deo ornatus, & vere in Dei conspectu magnus, sese abiiciat & pro paruo habeat, hæc (dicit Sanctus Bernardus) magna & admiratione digna humilitas est: *Magna & rara profecto virtus est, cum magna opereris; magnum te nescire, cum omnibus nota sit sanctitas tua; te solum lateat: cum omnibus mirabilis appareas; tibi soli vilescas. Hoc ego ipsis virtutibus mirabilis duco.* Hæc humilitas perfectissime in Angelorum Regina fuit, quæ cum sciret se Deimarem electam, se profundissima humilitate eius ancillam & seruum profitebatur: *Eccæ ancilla Domini* Dicit Sanctus Bernardus: *Mater Dei eligitur, & ancillam se nominat.* Et beata ex Elisabeth ore prædicata inter mulieres & ad tantum honorem, vt erat Dei matrem esse, eleuata, nullam sibi tantæ celsitudinis gloriam adscribit, sed omnem Deo acceptam fert; illum propterea magnificans & exaltans, ipsa in profundissima sua humilitate integra & firma permanente: *Magnificat anima mea Dominum. & exaltauit spiritus meus in Deo saluatore meo. Quia respexit humilitatem ancillæ suæ.* Cælestis hæc